

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.497/2021/4.

A felperes:

felperes, felperes címe.

A felperes képviselője:

Dr. T. Tóth Balázs ügyvéd, ügyvéd címe.

Az alperesek:

I.r. alperes, cég székhelye – I. rendű

II.r. alperes, cég székhelye – II. rendű

Az alperesek képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe; ügyintéző: dr. Kovács Loránd ügyvéd – az I. és II. rendű alperes képviseletében

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 65.P.20.345/2021/17.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az I. rendű alperest arra kötelezi, hogy 5 napon belül a portál dátum-i számában „cikk címe1” címmel

megjelent cikk miatt a portál főoldalán 24 órán keresztül tegye közzé a „Helyreigazítás az „cikk címe1” címmel megjelent cikk miatt” közleményt, amelyre kattintással tegye elérhetővé a cikk címe alatt, és a leadje felett mindaddig, amíg a cikk elérhető, de minimum 30 napig az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás: Lapunk dátum-i számában az „cikk címe1” címmel megjelent cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy felperes a portál2 című online portálnak arról nyilatkozott, hogy összefügg a járvány áldozatainak a száma azzal a ténnyel, hogy a baloldal egyesülve indul a választásokon a Kormány ellen”.

Ez meghaladóan a felperes keresetét elutasítja.

Mellőzi a cég1 (cég székhelye) elsőfokú perköltség fizetésére kötelezését és megállapítja, hogy a felperes és az I. rendű alperes az elsőfokú eljárásban felmerült további költségeiket maguk viselik.

Az alpereseket üzemeltető cég1 (cég székhelye) által fizetendő kereseti illeték összegét 18.000 (tizennyolcezer) forintra leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperest üzemeltető cég1 (cég székhelye) részére 45.000 (negyvenötezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget, továbbá a Magyar Államnak külön felhívásra 126.000 (százhuszonhatezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Kötelezi az I. rendű alperest üzemeltető cég1-t (cég székhelye), hogy 24.000 (huszonnégyszer) forint fellebbezési illetéket fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I. rendű alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 5 napon belül a portál1 dátum-i számában „cikk címe1” címmel megjelent cikk miatt a portálon 24 órán keresztül önálló hírként az eredeti cikket linkkel elérhetővé téve a főoldalon „Helyreigazítás az „cikk címe1” címmel megjelent cikk miatt” szövegezéssel utaljon a helyreigazításra, majd elérhetőségi helyén a cím alatt és a lead felett

míg a cikk elérhető, de minimum 30 napig - az eredeti cikk megjelenésével azonos méretű szövegben - adja ki az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás:

Lapunk dátum-i számában „cikk címe1” címmel megjelent cikkében valótlanul állítottuk, hogy felperes a portál2 című online portálnak arról nyilatkozott, hogy összefügg a járvány áldozatainak a száma azzal a ténnyel, hogy a baloldal egyesülve indul a választásokon a kormány ellen. Továbbá azt a valós tény, hogy ebben a portál2-nak adott interjújában azt nyilatkozta, „A tét magas...Ha aláássák az emberek oltási hajlandóságát, akkor ennek politikai következményeit személyl viseli” abban a hamis színben tüntettük fel, mintha felperes a baloldali pártok számára azt a stratégiát javasolná a választásokra, hogy kezdjenek oltásellenes kampányba és a kampány halálos áldozatait használják politikai eszközként az kormány ellen. Ezzel szemben a valóság az, hogy felperes a portál2 cikkében idézett nyilatkozatában a baloldali kampány és annak stratégiája szóba sem került, és felperes nem is adott tanácsot a baloldali pártoknak a választási stratégia kapcsán; felperes a cikkben idézett álláspontjával a magyar kormányt kritizálta, mert az orosz vakcina propagálásával szerinte a hivatalos uniós oltás népszerűségét is aláásta a kormány.”

Kötelezte a II. rendű alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 5 napon belül a napilap dátum-i számában „cikk címe2” címmel megjelent cikk miatt az eredeti cikk megjelenésével azonos méretű szövegben, a főoldalon közölten - adja ki az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás:

Lapunk dátum-i számában „cikk címe2” címmel megjelent cikkében azt a valós tény, hogy felperes a portál2-nak adott interjújában azt nyilatkozta, „A tét magas...ha aláássák az emberek oltási hajlandóságát, akkor ennek politikai következményeit személyl viseli” abban a hamis színben tüntettük fel, mintha felperes a baloldali pártok számára azt a stratégiát javasolná a választásokra, hogy kezdjenek oltásellenes kampányba és a kampány halálos áldozatait használják politikai eszközként az kormány ellen. Ezzel szemben a valóság az, hogy felperes a portál2 cikkében idézett nyilatkozatában a baloldali kampány és annak stratégiája szóba sem került, és felperes nem is adott tanácsot a baloldali pártoknak a választási stratégia kapcsán; felperes a cikkben idézett álláspontjával a magyar kormányt kritizálta, mert az orosz vakcina propagálásával szerinte a hivatalos uniós oltás népszerűségét is aláásta a kormány.”

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és kötelezte az alperesi lapokat üzemeltető, kiadó cég1-t (cég székhelye), hogy 54.000 forint, a felperest pedig, hogy 18.000 forint eljárás illetéket fizessenek meg a Magyar Államnak külön felhívásra.

Kötelezte az alpereseket üzemeltető kiadó, cég1-t, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 150.000 forint nettó perköltséget.

[2] Ítéletének indokolásában idézte az Smtv. 12. § (1) bekezdésében, a Pp. 497. § (3) és (4) bekezdésében, a PK. 12. és 14. számú állásfoglalásban írtakat.

[3] Rámutatott arra, hogy a felperes a kereseti kérelmét az első perfelvételi tárgyaláson pontosította és a helyreigazítási kérelmei első részét kizárólag az I. rendű alperessel szemben tartotta fenn, tekintettel arra, hogy a II. rendű alperes cikke nem tartalmazza az 1. számú kereseti kérelemben sérelmezett kijelentést.

[4] Az I. rendű alperes nem bizonyította, hogy a felperes portál2 című internetes lapnak tett nyilatkozata tartalmazta volna azon kijelentést, miszerint összefügg a járvány áldozatainak száma azzal a ténnyel, hogy a baloldal egyesülve indul a választáson a kormány ellen. Ezen kijelentés – a 2. kereseti kérelemben sérelmezett állítással összefüggésben vizsgálva – a felperes megítélése szempontjából nem jelentéktelen, az az olvasókban a felperes vonatkozásában azt erősíti, hogy amennyiben hazánkban a járvány áldozatainak száma növekszik, azt a szkepticizmust emberekben erősítő magatartása eredményezi, az egyesült baloldal a választáson a kormány ellen ezt a stratégiát vetné be.

[5] A 2. számú kereseti kérelem vonatkozásában azt emelte ki, hogy mindkét írás azonos tartalommal rögzíti a cikkek gerincét képező petíciót. Az alperes újságírója a perben sérelmezett írások megjelenését megelőzően a felperes portál2 című lapnak adott interjúját, illetve az abban közzétett kijelentését tette szóvá a dátum2 napján megjelent írásában. Az alperesek cikkeikben az ezen írás nyomán megfogalmazott petícióról tájékoztatták az olvasókat. A felperesnek tulajdonított nyilatkozat személy2 állításaként jelenik meg a sérelmezett sajtóközleményekben, ezt követően a cikkek azt közlik, hogy személy2 világított rá, miszerint a magyarországi baloldalnak az a stratégiája, hogy el kell venni az emberek kedvét az oltástól. A járvány erre tovább szedi áldozatait és a társadalom a kormányt fogja büntetni, így nyerhetik meg a következő választást. Az alperesi újságíró a felperes által a portál2-ban tett nyilatkozatot idézte és értelmezte ekként és az ő értelmezése nyomán a jelen perben sérelmezett cikkek írói is ezt közvetítették.

[6] A perben az alpereseknek kellett bizonyítaniuk, hogy a felperes a portál2-ban a kifogásolt mondatot tette és ez alapján rögzíthető, hogy olyan stratégiát kínál a baloldal pártjainak, mellyel az emberek kedvét el akarta venni az oltástól, hogy a járvány tovább szedje áldozatait és így a következő választást az ezen stratégiát követő baloldal megnyeri. A felek által nem volt vitatott, hogy a portál2 című lapban angol nyelven miként jelent meg a mondat, ennek a fordítása a generikus alany vonatkozásában volt vitás a felek között, miszerint akként rögzíthető-e az angolul tett nyilatkozat, hogy „ha aláásod”, vagy „ha

aláássák” az emberek hajlandóságát a beoltakozásra, akkor személynek kell viselni a politikai következményeket.

[7] A portál2 cikk utolsó két bekezdésében idézett felperesi, több kijelentésből álló nyilatkozat nem tartalmazta, hogy a felperes a baloldal számára azt a stratégiát javasolná, hogy kezdjen oltásellenes kampányba, halálos áldozatokat felhasználva politikai eszközként az kormány ellen. Az erre történő utalásokkal, a nyilatkozat téves értelmezésével, a szövegkörnyezeti tartalom elhallgatásával és ezzel annak elferdítésével a sérelmezett írások a felperest hamis színben tüntetik fel, nem konkrét valótlan állításokat tesznek, hanem hamis látszateltét eredményező utalásokat a felperest illetően.

[8] A portál2 írása a „cikk alcíme” című utolsó alfejezetében sem tartalmazott semmilyen ellenzék felé tett stratégiai megállapítást, hanem a kormányzat oltáspolitikáját elemezte, „A cikk alcíme2” című alfejezetben is annak nyomait kereste, hogy mi lehet az oka, hogy az emberek az oltással szemben bizalmatlanok. Az utolsó fejezet tartalmazza, hogy kritikusok úgy értékelik a kormányzati politikát, hogy ha az emberek nem oltatják be magukat, a stratégia visszaüthet, mert a koronavírus okozta legnagyobb halálozási aránnyal kell majd a Magyar Kormánynak az EU-ban szembenézni és egy egységes ellenzékkel a 2022-es választáson. A portál2 tehát politikai elemzést adott a helyzetről, a járványveszélynek és az ellenzék összefogásának a választásra gyakorolt hatásáról és ezzel kapcsolatban idézték a felperest, miszerint, ha aláássák az oltási hajlandóságot, politikai következményeit nyilvánvalóan a regnáló kormánynak kell viselni.

[9] Ha az alperesi újságíró ebben az összefüggésben idézte volna a felperes gondolatmenetét, nem juthatott volna arra a következtetésre, hogy a baloldali ellenzéki összefogást oltásellenes kampányra buzdítja a felperes.

[10] A felperes által sérelmezett két írás a felperesi nyilatkozatot hamis színben tüntette fel, mert meghamisították a véleményüket alátámasztó tényeket, úgy torzították el a felperes nyilatkozatát, hogy az személy2 üzenetét alapozza meg, miszerint a felperes stratégiaként oltásellenes kampányra buzdítja a baloldal pártjait azzal, hogy ha ezt megfogadják, ha több ember hal meg, a kormánnyal elégedetlenek lesznek az emberek és így a baloldal nyer a választáson. A felperesnek a közügyekben történő megszólalás vonatkozásában sem kell eltérnie, hogy olyan megnyilatkozásokat tulajdonítsanak neki a ténylegesen tett nyilatkozata lényeges tartalmi eleme elhallgatásával, félrefordításával, félremagyarázásával, amit nem tett.

[11] Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes által közölt cikk vonatkozásában elrendelte, hogy az internetes portál főoldalán egy közleménnyel és linkkel 24 órán keresztül történjen utalás a helyreigazításra, míg a II. rendű alperesi cikk vonatkozásában a címloldalon rendelte el a helyreigazítást, tekintettel arra, hogy az írás szintén a címloldalon jelent meg, a címloldali szövegrész tartalmazta a kifogásolt kijelentéseket. Teljes egészében elrendelte a

való tények közzétételét is, mivel a valóság elferdítésével és lényeges valóságának elhallgatásával került sor a hamis színben feltüntetésre.

[12] Az elsőfokú bíróság a Pp. 80. és 83. §-ai alapján rendelkezett a perköltség viseléséről.

[13] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperesek éltek fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatását és a felperes keresetének teljes elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását kérték.

[14] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és d) pontjaiban foglaltakra alapították.

[15] Előadásuk szerint a sérelmezett cikkek való tényt nem tüntettek fel hamis színben, az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az írások meghamisították a véleményüket alátámasztó tényeket.

[16] A portál2 cikkében az alperes által kifogásolt és elemzett angol mondat magyar fordítása úgy szól: „A tét magas. Ha aláásod az emberek oltási hajlandóságát, akkor ennek politikai következményeit személy1 viselheti.”. Az ellenkérelmükben részletesen elemezték a kifogásolt mondatot abból a szempontból, hogy az „aláásod” kifejezés kire vonatkozhatott. Logikátlan lenne, hogy személy1 azért ássa alá az oltási hajlandóságot, hogy utána ennek a politikai következményeit viselhesse. Így már csak kizárásos alapon is az „aláásod” kifejezés a kormánnyal szemben álló erőkre vonatkozhatott csak.

[17] Az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra az álláspontra, hogy a perben eldöntendő kérdés nem a felperes politikai véleményalkotása minősítésének okszerűsége és alkotmányosan megengedhető jogszerűsége volt. A perben eldöntendő kérdés kizárólag az, hogy az írások a felperes nyilatkozatai, különösen a portál2 cikkének utolsó két bekezdésében tett kijelentései és az inkriminált mondata alapján megfogalmazhatták-e kritikájukat anélkül, hogy utóbb emiatt sajtó-helyreigazításra lennének kötelezhetők. Álláspontjuk szerint a sérelmezett sajtóközlemények alapját képező cikk szerzője ezt megtehetette, a portál2 írásának utolsó két bekezdésében tett felperesi nyilatkozatok értelmezhetők úgy, hogy a felperes elszólta az ellenzéki kampánystratégiát. A felperes kiemelt politikai közszereplőként és ellenzéki véleményvezérként a legfokozottabb türesemre köteles minden, a személyét érintő közéleti témájú megnyilvánulással szemben.

[18] Az ellenkérelmükben hivatkozott legújabb alkotmánybírósági gyakorlat szerint alappal fogalmazhatták meg kritikájukat. Az elsőfokú bíróság az eljárásjogi lehetőségeit

túllépve módosította a felperes által indítványozott helyreigazító közlemény szövegét ahelyett, hogy a keresetet, mint alaptalant elutasította volna. A cikkek nem hamis színben tüntetik fel a felperes elszólását, hanem a nyilatkozatáról megalapozott kritikát fogalmaznak meg.

[19] Indokolatlan és jogsértő a helyreigazító közlemény valóság-közlése, az meghaladja a helyreigazítás jogintézménye funkciójának kereteit. A közzétenni rendelt valóság nem tesz hozzá a cáfolathoz, ugyanakkor olyan információkkal bővíti a helyreigazítást, amelyek egyrészt nem is képezhetik a per tárgyát, másrészt nem kerültek a felperes által bizonyításra, harmadrészt nem is tények, hanem ellentétes vélemények.

[20] A nyomtatott lapban megjelent cikk vonatkozásában a főoldali közzététel eltúlzott, alaptalan és indokolatlan. A sérelmezett írás a napilap belső oldalán jelent meg, napilapot érintően nem alkalmazható a főoldali hivatkozás miatti helyreigazítási duplikáció. A sérelmes cikk a belső oldalon jelent meg, a helyreigazítás így abban az esetben felel meg az Smtv. 12. §-ában foglaltaknak, ha annak közzétételére szintén a belső oldalon kerül sor.

[21] A felperes részére megítélt elsőfokú perköltség eltúlzott, a felperes négy esetben nyújtott be hasonló tartalmú keresetet, a jelen perre fordított erőforrás és részére megítélt elsőfokú munkadíj nem áll arányban egymással.

[22] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperesek kiadójának másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta.

[23] Előadása szerint érdemét tekintve hasonló tartalmak közzététele miatt összesen hat sajtó-helyreigazítási pert indított, melyek mindegyike a pernyertességével zárult, nagyjából teljes mértékben.

[24] Függetlenül attól, hogy a a portál2 cikkében kifejezetten az oltások szükségessége mellett foglalt állást és szóba sem került az ellenzéki stratégia, nincs mód arra, hogy olyan álláspontot tulajdonítsanak neki a portál2 cikke alapján, amely ellentétes mind a nyilatkozatával, mind a cikk tartalmával.

[25] Az elsőfokú bíróságnak a Pp. 499. § (1) bekezdésében és a PK. 15. számú állásfoglalásban írtak alapján joga van arra, hogy a helyreigazítást eltérő szövegezéssel állapítja meg.

[26] A valóságként közzétenni kért tartalom nyilvánvalóan nem következik a hamis színben feltüntetett szövegrészből. A napilap olvasóinak joga van tudni, hogy korábban milyen nyilatkozat alapján tulajdonította neki az újságuk szerzője azt az álláspontot, amit soha nem képviselt és ennek a tartalomnak a közzétételét joga van követelni. Abból, hogy egy interjúban nem javasolt oltásellenes stratégiát és azt, hogy a halottakat használják politikai eszközként az kormány ellen, nem következik semmi arra nézve, hogy mit nyilatkozott valójában.

[27] Az alperesek fellebbezése nem tartalmazza, hogy a valóságként közzétenni rendelt tartalom közül melyik nem képezte a per tárgyát és melyik lenne vélemény, így e körben a fellebbezés nem határozott. A per tárgyát szükségszerűen képezte az, hogy mit nyilatkozott a portál2-nak, az alperesek által nem vitatott tény ez, hiszen az utolsó mondat kivételével soha nem kifogásolták az elkészített fordítás helyességét.

[28] A kifogásolt tartalom a főoldalon jelent meg, így a főoldali közzétételre vonatkozó ítéleti rendelkezés indokolt.

[29] A per vitelével kapcsolatban az alábbi ügyvédi tevékenységek merültek fel: konzultáció az ügyféllel, helyreigazítási kérelem megfogalmazása, kereset megírása, tárgyalási képviselőt március 2-án és április 29-én, a bíróság felhívására előkészítő irat benyújtása, adminisztratív tevékenység. Mindezek figyelembevételével az alperesekkel szemben előterjesztett keresetért és az azzal kapcsolatos perbeli képviselőért együttesen megítélt 150.000 forintos perköltség nem eltúlzott, tételes óradíj-kimutatás esetén ezt meghaladó perköltség igénye lenne.

[30] Az I. rendű alperes fellebbezése részben alapos, a II. rendű alperes fellebbezése megalapozott.

[31] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülbírálat során a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, így – az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelemre tekintettel – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az ügy érdemében döntött. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta.

[32] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete az irányadó anyagi jognak részben nem felel meg, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól részben eltérő jogi következtetés vonható le.

[33] Mindezekre tekintettel az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

[34] A felperes által elsőként sérelmezett közlés – miszerint felperes a portál2 című online portálnak arról nyilatkozott, hogy összefügg a járvány áldozatainak a száma azzal a ténnyel, hogy a baloldal egyesülve indul a választásokon a kormány ellen – a portál2 cikkében nem szerepel, a felperes a lapnak ilyen nyilatkozatot nem tett, a felperes egyéb, az írásban idézett nyilatkozatai sem bírnak ilyen tartalommal. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság jogszerűen kötelezte ezen kijelentés vonatkozásában az I. rendű alperest helyreigazítás közzétételére.

[35] A felperes által sérelmezett – a www.portál1 internetes portálon „cikk címe1”, illetve a napilap napilapban „cikk címe2” címmel dátum. napján megjelent – cikkek előzményét egy, a portál2.eu hírportálon megjelent, a felperes nyilatkozatait is tartalmazó, a magyarországi járványhelyzettel foglalkozó írás, továbbá személy2 publicisztának a portál1 portálon, illetve a napilap napilapban dátum1-án „cikk címe7” címmel megjelent véleménycikke képezte. Írásában személy2 a felperes nyilatkozatának egy kitételét kritizálta, a felperes által elmondottaknak azt a jelentéstartalmat tulajdonítva, hogy el kell érni, hogy „az embereknek ne legyen bizalmuk az oltásban”, hogy „minél kevesebben oltassák be magukat, akkor továbbra is sok lesz a halott”, „azt pedig a kormány és a miniszterelnök számlájára” kell írni, így talán elérhető, hogy „2022-ben a társadalom szűk többsége megbüntesse a regnáló hatalmat”.

[36] A perbeli sajtóközlemények – annak apropóján, hogy a publicisza a portál3 oldalon indított a baloldal oltásellenes kampánya miatt – megismétlik személy2 véleményét, idézik a felperes brüsszeli lapban tett nyilatkozatát – „A tét magas. Ha aláásod az emberek hajlandóságát arra, hogy beoltassák magukat, akkor személy1nek kell viselnie a politikai következményeket.” -, illetve az újságíró ennek alapján levont következtetését, miszerint „A mai magyarországi baloldal stratégiája nem kevesebb, minthogy el kell venni az emberek kedvét a védőoltástól, ennek következtében a járvány majd tovább szedi áldozatait, és ezért a társadalom majd a kormányt fogja megbüntetni – értsd: így nyerhetik meg a következő választásokat.”

[37] Az írások közérdekű kérdést járnak körbe, a magyarországi baloldal koronavírus oltással kapcsolatos – vélelmezett – álláspontját, a felperesnek, mint a cég2 vezető elemzőjének, „a hazai ellenzék egyik legfontosabb megmondó emberének, véleményvezérének” ezzel kapcsolatos – vélelmezett – stratégiai javaslatát kritizálják. A cikkek – a tárgyukat, aktualitásukat, a felperes személyét is figyelembe véve – közügyben történő megszólalásnak minősülnek, a felperest – a Ptk. 2:44. §-ában, továbbá a 7/2014. (III. 7.) és a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban foglaltak alapján – a közügyekre vonatkozó véleménynyilvánítási szabadság kiemelt védelmére tekintettel – az ilyen közérdeklődésre számot ügyben kifejtett vélemények, kijelentések, a hitelességét megkérdőjelező megnyilvánulások vonatkozásában fokozottabb tűrési kötelezettség terheli.

[38] Az Alkotmánybíróság mércéje szerint az értékítéletek és a személyes meggyőződést közvetítő vélemények mindaddig, amíg összefüggésben állnak a közügyekkel, attól függetlenül élvezik a véleményszabadság alkotmányos oltalmát, hogy helyes vagy helytelen, tetsző vagy nem tetsző, értékes vagy értéktelen gondolatokat tartalmaznak. Ezzel szemben a közügyeket érintő, ámde hamisnak bizonyult tényállításokat már csak abban az esetben oltalmazza a véleményszabadság, ha a tényt állító vagy híresztelő jóhiszemű volt. [7/2014. (III. 7.) AB határozat]

[39] Az Emberi Jogok Európai Bíróságának felfogása szerint amennyiben egy állítás igazságtartalma legalább részben ellenőrizhető, igazolható, akkor tényállításról van szó. A határeseteket az ún. értékítélettel terhelt tényállítások jelentik, az EJEB gyakorlata szerint azonban ezek is a véleményszabadság magas szintű védelmét élvezik. A véleményszabadság oltalma alatt állnak az erős, túlzó jellegű kritikát megfogalmazó és a polemikus stílusban megírt, ámde vékony ténybeli alapokon nyugvó értékítéletek is. Minél határozottabb, erősebb ugyanakkor egy értékítélet, annál szorosabb ténybeli kötődést kell mutatnia.

[40] Tényállítást tehát vélemény is tartalmazhat, hiszen a tények alapján tényekre vont következtetés is minősülhet véleménynek. Ebben az esetben azt kell vizsgálat tárgyává tenni, hogy vannak-e olyan valós tények, amelyek alapján a nyilatkozó kijelentéseit megtehetette. Vizsgálni azt kell tehát, hogy a valóságnak van-e olyan – akárcsak vékony – szelete, amely a tényre vont következtetést, mint véleményt megalapozottá teszi.

[41] Ennek megfelelően – a PK. 12. számú állásfoglalásban írt szempontokat szem előtt tartva – a perben azt kellett vizsgálni, hogy a felperesnek a portál2 című lapban közölt azon nyilatkozatát, miszerint „A tét magas. Ha aláássák az emberek oltási hajlandóságát, akkor ennek politikai következményeit személyl viselheti” kellő alapot szolgáltat-e azon vélemény, értékelés kifejtésére, miszerint a felperes a baloldali pártok számára a választásokra azt a stratégiát javasolja, hogy kezdjenek oltásellenes kampányba és ennek halálos áldozatait használják fel politikai eszközként a kormány ellen.

[42] Ismert az, miszerint a kormány és az ellenzék lényegesen eltérően ítélte meg a koronavírus elleni védekezés stratégiáját, különösen az ún. keleti vakcinák beszerzésének és Magyarországon történő felhasználásának módját és értelmét. A portál2.eu-n megjelent írás a kormányzati tevékenységgel kritikus, ellenzéki álláspontokat ismertette, leírva, hogy „személyl kritikusai szerint a magyar kormánynak arra kellett volna összpontosítania, hogy felkészítse a közvéleményt az oltásra”. Az írásban szinte kizárólag a kormánnyal szemben kritikus hangok szólalnak meg, „politikailag motivált erőfeszítések”-et, „cikk alcíme2”-ot, „cikk alcíme”-ot emlegetve a kormány „oltáspolitikájával” kapcsolatban.

[43] A felperes kritika tárgyává tett nyilatkozata – amellet, hogy személyére és álláspontjára a cikk korábbi részeiben is történik utalás – a brüsszeli lap írásának utolsó bekezdésében, a sajtóközleményen belül is elkülönülő részében jelenik meg. A felperes kijelentése a 2022-es országgyűlési választások kimenetelére utal „A tét magas.” bevezető mondatával, az szorosabban és szervesen nem kapcsolódik a cikkben elemzett témához. A felperes ezen mondata részletesebb magyarázatot nem kap, ahhoz a cikk értelmezési keretet nem ad, a felperes ezt értelmező nyilatkozatát sem ismerteti, rögzíti. A koronavírus világjárvány elleni védekezés – lehetséges – politikai következményeire, a kormánnyal ellentétes politikai oldal ezzel kapcsolatos stratégiájára a cikk korábbi része sem utal.

[44] A felperes nem vitatta, hogy a portál2 cikkében idézett nyilatkozatot megtette. A perben rendelkezésre álló adatok szerint ezen mondatnak – a generikus alany használatára tekintettel – többfajta – a magyar nyelvben egyaránt helyes – fordítása lehetséges, amelyek közül az egyik a személy2 általi fordítás, amelyet a perben sérelmezett írások is idéznek.

[45] A „Tét magas.” bevezető a 2022. évi választásokra és annak eredményére vonatkozott, a felperesi mondat – ezen bevezetővel összefüggésben vizsgálva – akár az ellenzék politikai stratégiai hozzáállásaként is értelmezhető volt. A kormány oltási programjának kudarca, az emberek oltási hajlandóságának bárki által történő aláásása, a mondat logikai értelme alapján vezethet arra a következményre, hogy a hatalmon lévő kormányzat viseli annak politikai következményét („személy1 can suffer the political consequences”). Az idézett mondat általános alanyának – aki aláassa az emberek oltás elleni hajlandóságát – cselekvősege („if you undermine”) szükségszerűen különbözik a másik mondatrész alanyaként megjelölt kormányfő („személy1”) – várható - cselekvőségétől, akinek viselni kell a politikai következményeket. Azaz, a közlés nyelvi értelemben különbséget tesz az általános alany cselekvősege és a másik mondatrészben írt kormányfő személye és felelőssége között.

[46] A felperes részletesebben ki nem fejtett, többértelmű nyilatkozata megteremtette a vékony ténybeli alapot a sérelmezett írásokban megjelenő következtetés levonására, a kifejtett vélemény teljes mértékben okszerűtlennek nem tekinthető. A cikkek szó szerint ismertetik a következtetés alapjául szolgáló felperesi nyilatkozatot, annak a portál2 cikk sem ad konkrét értelmezési keretet, így ennek ismertetése hiánya sem róható az alperesek terhére. A szó szerint idézett mondat alapján az olvasó eldöntheti, hogy egyetért-e az újságíró – esetlegesen túlzó, szélsőséges – következtetéseivel, vagy másféle véleményt alakít ki, eltérő értelmezésre jut.

[47] A II. rendű alperes fellebbezése teljes mértékben eredményre vezetett, a felperes e körben teljes pervesztes lett. Az I. rendű alperes fellebbezése részben vezetett eredményre, a pernyertesség, pervesztesség aránya a felperes és az I. rendű alperes viszonylatában 50-50 %-ban állapítható meg az elsőfokú eljárásban is. Az alperesek jogszabályra utalással számították fel költségeiket, a II. rendű alperes vonatkozásában, ezért a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjában és (4) bekezdésében meghatározott mértékű perköltség megfizetésére kötelezte a felperest a Pp. 83. § (1) bekezdésében írtak

alapján. Az I. rendű alperes és a felperes viszonylatában pedig akként határozott, hogy egyik fél sem köteles a másik részére első- és másodfokú perköltség megtérítésére. [Pp. 83. § (2) bekezdés]

[48] A felperes és az I. rendű alperes pervesztességük arányában kötelesek viselni a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja, 42. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján számított 2x36.000 forint kereseti és 2x48.000 forint fellebbezési illetéket a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének megfelelően.

Budapest, 2021. augusztus 26.

Dr. Hercsik Zita s.k.
s.k.

a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.

előadó bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter László

bíró